

Posudek vedoucího bakalářské práce:

Alena Pinkasová, Konfesně smíšené sňatky české šlechty v 15. století, 38 ns.

Práce o rozsahu 38 stran textu se skládá z úvodu (s. 1–3), čtyř kapitol: Husitská revoluce (s. 4–12), Období interregna (s. 13–20), Království dvojího lidu (s. 21–25) a Po kutnohorském náboženském míru (s. 26–29), závěru (s. 30–33), seznamu zkratk (s. 34) a seznamu pramenů a literatury (s. 35–38). Práci doplňují 4 tabulkové přílohy vztahující se k jednotlivým obdobím dle strukturace kapitol. Poznámkový aparát umístěný pod čarou sestává celkem z 201 poznámek.

Práce zpracovává jedno z důležitých témat sociálních dějin české šlechty v 15. století. Částečně navazuje na výsledky předchozího výzkumu, svým systematickým a cíleným přístupem však téma pokrývá ve zcela nové komplexitě. Je přitom důležité, že se autorka nenechala unést zjištěnými daty a uvědomuje si povahu nalezeného souboru dat jako jistého vzorku. Obdobný výzkum nižších vrstev šlechty totiž bohužel naráží na mlčení pramenů. Autorka si správně všímá též konfesní tolerance v dalších oblastech života šlechty: např. soužití kališníka Jana Řitky z Bezdědic s katolíkem Heníkem z Valdštejna na hradě Kalichu nebo šlechtických konverzí a opakovaných konverzí. Přínosné je sledování papežských dispensů udělených pro uzavření konfesně smíšených sňatků i vědomí toho, nakolik praxe předcházela normativnímu ukotvení stavu (mj. v kutnohorském náboženském míru), stejně jako sledování role příbuzenství a mnohogeneračních vazeb mezi rody.

V interpretační rovině si však autorka místy není jistá vlastním názorem, zejména v úvodu, kde není zcela jasně popsáno, v jakých obdobích bylo nejvíce (resp. nejméně) konfesně smíšených sňatků nebo poté co představí objev málo známé svatební smlouvy Matěje Dubeckého z Dubče s Eliškou z Kraselova zůstane poplatná dosavadní literatuře a píše o jediném dochovaném dokumentu tohoto druhu (jímž je míněna smlouva Petra IV. z Rožmberka s Alžbětou z Kravař). Jednotlivé medailony nenavazují vždy zcela organicky na sebe, žádoucí by též bylo větší ujednocení jejich formátu: u dobře známých osob neměly být uváděny údaje, které se bezprostředně netýkají tématu. Některé kapitoly bohužel postrádají jasně formulované závěry.

Z dílčích připomínek lze autorce vytknout, že v úvodu zařadila diskuzi pramenů až za přehled využitě literatury, stejně jako když v poznámkách místy předcházejí citace literatury odkazy na prameny. Na s. 6 mělo být uvedeno „hejtmana Svidnického knížectví“. Názvy panství se píší s malým počátečním písmenem (vimperské panství, lipnické panství atd.). Lipnice nespadala do kategorie zboží, ale panství. Jan Smil z Křemže nebyl „provdan“, ale „ženat“ či „v manželství“ s Annou z Rožmitálu. Na s. 11 je poněkud smíšen převod michalovických majetků z Václava na Jindřicha s rolí Jana ze Smiřic. Také následující okolnosti Smiřického popravu jsou podány velmi zkratkovitě (pro trest smrti zrádného pisatele listu Pohrobkovi nakonec hlasoval i sám Smiřický – domníval se patrně, že autor listu není zemskému správci a radě znám). Na s. 14 není uvedeno od kterého „Oldřicha“ získal Arnošt Černčický z Kácova Rýzmburk. Neměl by být užíván pojem „bezvládí“ (s. 18), ale spíše pojem bezkráloví (interregnum), neboť určitá vláda v zemi existovala. Na s. 19: má být uvedeno „Vartenberk“, ne „Vartemberk“. Na s. 30 postrádá logiku věta o tom, že když byl šlechtic „označen jako kališník, neznamenalo to, že i jeho vnitřní duchovní smýšlení se ztotožňovalo s katolickou konfesí“. Stylistické úrovni textu příliš neprospívá nadměrné užívání tvarů slovesa „být“.

Závěr: Přes dílčí formální a stylistické prohřešky autorka prokázala způsobilost pro vypracování odborného textu na úrovni bakalářské kvalifikační práce. V mnoha částech je práce zcela objevná a přináší nová fakta využitelná pro další výzkum sociálních dějin české šlechty v 15. století.

Práci proto k obhajobě plně **doporučuji**.

Ve Vídni dne 9. května 2016

.....
PhDr. Zdeněk Beran, Ph.D.